

Specialer

1990

Jesper Beckman: Henimod en repræsentation af musikalsk kompetence – en beskrivelse af nogle kompositionsinstrumenter.

Marie Koefoed Dyrberg: Ny musik i skolen. Om kreativitets-orienteret musikundervisning.

Niels Bo Foltman: Kildematerialet til Niels W. Gades symfonier. Historisk/analytisk gennemgang af symfoni nr. 4 (konferens).

Nicolai Glahder: Samba og sambaskoler i Brasilien.

Jørgen Hansen: Johan Adam Krygell (1835-1915). En værkfortegnelse med en kort biografi samt et bidrag til en afdækning af en kleinkomponists økonomiske forhold i København i slutningen af forrige århundrede.

Christian Morten Hjelt: Henri Duparc – hans liv og hans sange.

Mette Hørby: Beethovens sidste strygekvartetter.

Annemette Jensen: Chrissie Hynde – kvinde i rockens verden.

Claus Vestergaard Jensen: Korstemmepleje med særlig vægt på arbejdet med børnestemmer.

Niels Pedersen: Indianere – musik og identitet. Mine oplevelser med indianermusik i det nordvestlige USA.

1991

Hanne Christensen: Messiaen – en indføring i hans musikalske sprog med hovedvægten på det rytmiske (konferens).

Ulla Kirsten Clausen & Ellen Mygind Kristensen: Hanns Eislers holdninger til filmmusik som de fremlægges i »Composing for the Films«, 1947. En redegørelse for forudsætningerne for hans synspunkter samt en stillingtagen til disse via analyser af et repræsentativt udvalg af film.

Ulla Munch Haagenen & Hanne Ladefoged: Sangoptræden. Det menneskelige aspekt.

Alice Janda: Preparation, Development and Application of Part-singing in Primary and Secondary Schools. Theoretical and Methodological Advice for Teachers with Particular Reference to Czech Education.

Christian Kjørboe: Danske klarinetter. En undersøgelse af de danskbyggede instrumenter på Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling i København: En analyse og udarbejdelse af en registrant.

Vibeke Hinge Kølbel: Béla Bartók, Improvisationer opus 20.

Gunner Thor Nielsen: Luigi Cherubinis franske operaer mellem 1788 og 1797.

Jimmy Pedersen: George Martins betydning for the Beatles.

Bjørn Steding-Jessen: Linier i Richard Strauss' fremførelse af musikdramatik som skabende og udøvende kunstner.

Hans-Henrik Storskov: Et biologisk grundlag for musikundervisning.

Resumé af udvalgte specialeafhandlinger

Musse Magnussen: *Komponisten Maria Theresia Ahlefeldt – og andre kvinder i dansk musikliv ca. 1750-1800* (105 s. + 30 s. bilag)
afleveret 2. april 1990

Specialet rummer to hoveddele. Den ene del omhandler kvinders forhold til musik samt deres vilkår og placering i det danske musikliv i 2. halvdel af det 18. århundrede. Den anden del koncentrerer sig om en enkelt repræsentant fra tiden: komponisten grevinde Maria Theresia Ahlefeldt (1755-1810). Som den første kvinde i Danmark skrev grevinde Ahlefeldt musik til Det kgl. Teater og fik sin musik publiceret. Grevinde Ahlefeldts liv og værk omtales for første gang her i en mere sammenfattende og uddybende form.

I 1. del af specialet undersøges kvindernes placering indenfor teater- og hofmusik, i det halvprivate koncertliv og i hjemmene.

Der fortælles om de første danske sangerinder, heriblandt de »syngende-actricer« ved teatret, og om vidunderbørn, amatørmusikere og omrejsende virtuoser på klaver, glasharmonika, harpe, violin og andre strengeinstrumenter. Kvindernes rolle i de københavnske musikselskaber og klubber både som udøvende og publikum bliver også behandlet. Endelig ser vi ind i hjemmene, hvor der fokuseres særligt på købmandsdatteren Sophie Zinn, hendes musikalske opdragelse og musiceren. Dette afsnit knyttes sammen med en mere generel dannelseshistorisk redegørelse med udgangspunkt i præsten H. J. Birchs tanker om musikalsk kvindeopdragelse og musikpædagogen og musikeren C. A. Thielos vidnesbyrd om kvinder og musikundervisning i hans skriftlige arbejder. Til slut gøres opmærksom på hvorledes kvindernes sociale tilhørsforhold har betydning for deres musikalske muligheder.

2. del rummer en biografi over komponisten Maria Theresia Ahlefeldt, der blev født som prinsesse af Thurn og Taxis. Der berettes om hendes opvækstmiljø ved det musikelskende hof i Regensburg og hendes tidlige produktion, som bl.a. rummer en symfoni i F-dur. Hendes ungdoms dramatiske kærlighedsliv rulles op: en brudt forlovelse og ægteskabet med grev Ferdinand Ahlefeldt fra Danmark, som blev indgået mod den fyrstelige families ønsker i 1780.

Grevinde Ahlefeldt fulgte i 1792 med sin mand til Danmark, hvor han blev chef for Det kgl. Teater. Her vakte grevinde Ahlefeldt betydelig opmærksomhed ved at skrive musik til opera-balletten »Telemak paa Calypsos Ø« med koreografi af balletmester Galeotti og ord af Christen Pram. Balletten beskrives med særlig vægt på forholdet mellem musik, koreografi og tekst. Foruden dette værk komponerede grevinde Ahlefeldt bl.a. en kantate til den københavnske musikklub »Harmonien«.

Opholdet i Danmark varede til 1798, hvor ægteparret og deres datter flyttede til Dresden efter at Ferdinand Ahlefeldts skandaleombruste tid som teaterchef var forbi. Grevinde Ahlefeldt endte sine dage i Prag 55 år gammel.

Vi har kendskab til i alt 9 forskellige værker fra grevinde Ahlefeldts hånd.

Signe Adrian: På sporet af O. J. A. Dütsch – med udgangspunkt i operaen »Kroaterinden« og med et forsøg på opstilling af en værkliste.

Den dansk-russiske komponist Otto Johan Anthon Dütsch (1823-63) er for de fleste ukendt. En tilfældig samtale med en russisk musikprofessor satte mig på sporet af komponisten; samtalen blev en udfordring til at kortlægge Dütsch' livsløb og produktion. Værker af og oplysninger om Dütsch var i Danmark ved specialets begyndelse yderst sparsomme.

Efter tre års vanskelig og afbrudt korrespondance med bl.a. sovjetiske og tyske biblioteker lykkedes det at fremskaffe en delvis dækkende dokumentation i form af tidsskriftsartikler, leksikalske oplysninger, forlagskataloger, noter m.m. Materialet er overdraget til KB. Væsentlige russiske artikler er oversat til dansk.

Specialet er den første større videnskabelige undersøgelse af Dütsch' liv og produktion i Sovjetunionen og Vesteuropa. Kildematerialet kan danne udgangspunkt for nye arbejder om komponisten.

Væsentligste resultater af arbejdet:

Otto Dütsch blev mest kendt som romancekomponist. Adskillige genoptryk af hans over 70 romancer i mere end 100 år og på mindst 15 forskellige forlag vidner om en vis popularitet. Mindre kendt er hans skuespilmusik, instrumentaltværker, arrangementer og operaen »Kroaterinden« (uropført 1860), der til gengæld danner et kompositorisk højdepunkt. I gennemgangen af operaen sammenholdes værket dels med de tilgængelige romancer af Dütsch dels med anden operamusik, som Dütsch henter inspiration fra (således i særlig grad Glinkas »Livet for Zaren«).